

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Interim-auditrapport **2025**

Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties
(VII)

Koninkrijksrelaties (IV)

BES-fonds (H)

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	5
1. Voortgang bevindingen	6
1.1 Inkoop beheer NCG	
1.2 Financieel beheer SSO-CN	
1.3 Prestatieonderbouwingen BZK2	
2. Overige onderwerpen	
2.1 Ministerie specifieke ontwikkelingen en aandachtspunten	16
2.2 Aandachtspunten Uitvoeringsorganisaties	19
2.3 Resultaten uit rijksbrede onderzoeken	23
Onderzoeksverantwoording interim-auditrapport	24
Ondertekening	25

Samenvatting: Wijzigingen doorgevoerd, financieel beheer versterken onderhanden

Splitsing BZK en VRO

Door de oprichting van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) is de administratie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) per januari 2025 gesplitst en sindsdien hebben beide ministeries een eigen financiële administratie. Conform de geldende regelgeving zijn voor beide ministeries een (nieuwe) beginbalans opgesteld.

Verkaveling Herstel Groningen

De verkaveling van Herstel Groningen van het ministerie van Economische Zaken (EZK) naar het ministerie van BZK is een belangrijke wijziging. Daarvoor is eind juni 2025 een conversie uitgevoerd, waarbij de administratie met terugwerkende kracht per 1 januari 2025 is overgeheveld naar het ministerie van BZK. Met de komst van Herstel Groningen naar het ministerie van BZK is ook een geprioriteerde bevinding met betrekking tot het inkoopbeheer van de NCG, overgekomen naar het ministerie. De NCG heeft in samenwerking met BZK een verbeterplan opgesteld met verschillende maatregelen om de bevinding in 2025 op te lossen. Het verbeterplan wordt gemonitord door de Monitoringscommissie van BZK.

Verder zijn er vorig jaar aandachtspunten gerapporteerd over het IT-beheer van de NCG en het Instituut Mijnbouwschade Groningen. De organisaties werken daar momenteel nog aan.

Uit ons onderzoek blijkt dat NCG haar risicomanagement en de interne beheersing aan het versterken is, die haar periodiek ook informatie moet geven over de rechtmatigheid en getrouwheid van de verplichtingen en uitgaven. Wij zijn voor 2025 genoodzaakt om de controle gegevensgericht uit te voeren door middel van statistische steekproeven. Aangezien de financiële stromen van de NCG voor BZK materieel zijn, kan dit aandachtspunt, afhankelijk van de uitkomsten van de steekproefcontroles, eind van het jaar veranderen in een geprioriteerde bevinding.

Bij het IMG is de interne beheersing al opgezet. Vanwege de bevindingen in het IT-beheer voeren wij de controle naar de rechtmatigheid en getrouwheid van de verplichtingen en uitgaven gegevensgericht uit.

Financieel beheer SSO-CN

SSO-CN is haar processen aan het verbeteren. De processen moeten beter inzicht geven in de samenwerking met afnemers en leveranciers.

Voor de kas- en verplichtingenadministratie heeft zij een plan van aanpak opgesteld dat momenteel wordt uitgevoerd.

Prestatieonderbouwingen BZK2

BZK2 besteed ook in 2025 meer aandacht aan de kwaliteit van prestatieonderbouwingen bij het betalen van facturen.

Risicomanagement

FEZ heeft een verkennend onderzoek uitgevoerd naar het risicomanagement binnen de eigen directie. Het onderzoek zit in de afrondende fase. Op basis van de uitkomsten daarvan wordt bekeken wat er BZK-breed kan worden gedaan om het risicomanagement, inclusief fraude- en corruptierisico's verder te versterken.

Een andere goede ontwikkeling in 2025 is dat FEZ ook de voortgang van de aandachtspunten monitort, naast de bevindingen die ook door de Monitoringscommissie worden gemonitord. Daarvoor heeft zij een monitoringsoverzicht opgesteld waarin alle bevindingen en aandachtspunten zijn opgenomen en waarin de verantwoordelijke directies aangeven wat de voortgang per aandachtspunt en bevinding is.

Samenvatting voortgang bevindingen

Actuele stand van zaken van de bevindingen uit ons auditrapport 2024

Inkoop beheer NCG

- In 2024 zijn omvangrijke onrechtmatigheden geconstateerd in de aanbestedingen van de NCG.
- De NCG heeft in overleg met de CDI van het ministerie van BZK een plan van aanpak opgesteld om het inkoopproces te versterken.
- Daarnaast zijn de onrechtmatige dossiers geanalyseerd en worden waar mogelijk herstelacties ondernomen.
- Voor twee onrechtmatigheden heeft de NCG de Landsadvocaat geconsulteerd die aangeeft dat de gevolgde procedures juridisch verdedigbaar zijn.

Financieel beheer SSO-CN

- SSO CN is op verschillende manieren de beheersing van de processen aan het versterken.
- De geplande acties lijken in 2025 meer zichtbare resultaten te gaan opleveren.

Prestatieonderbouwingen BZK2

BZK2 geeft ook in 2025 meer aandacht aan de kwaliteit van prestatieonderbouwingen, ook bij investeringen.

Inleiding

In dit interim-auditrapport beschrijven wij de stand van zaken van de bevindingen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en BES-fonds. Dit rapport baseren wij op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole over de eerste zes maanden van 2025. Ook signaleren we ontwikkelingen en risico's waar we uw aandacht voor vragen. Deze rapportage heeft het karakter van een *early warning*. Zodat u nog in 2025 maatregelen kunt treffen.

In ons auditrapport over 2024 rapporteerden we twee bevindingen over het financieel beheer. Vanwege de overheveling van Herstel Groningen is een bevinding met betrekking tot het inkoop beheer van de NCG overgekomen naar BZK. In hoofdstuk 1 geven wij een actueel beeld van de bevindingen.

In hoofdstuk 2 vermelden wij de belangrijkste ontwikkelingen die kunnen leiden tot nieuwe beheerbelevindingen vanuit de jaarrekeningcontrole. Ook gaan we in op overige onderwerpen die van belang zijn voor een goede bedrijfsvoering.

Begin 2026 zullen wij de bevindingen uit 2024 opnieuw evalueren. We gaan dan na of sprake is van wijzigingen, bijvoorbeeld als gevolg van getroffen beheersmaatregelen. De uitkomsten hiervan nemen we op in ons auditrapport 2025, dat in maart 2026 verschijnt.

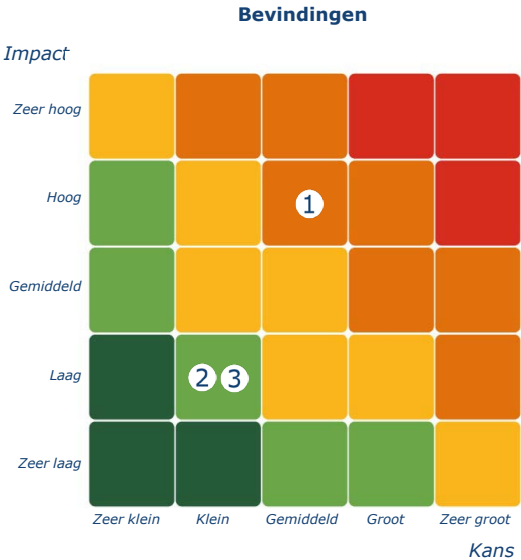
1 Voortgang bevindingen

In ons auditrapport over 2024 hebben wij onderstaande beheerbevindingen vermeld. In dit hoofdstuk beschrijven wij de ontwikkeling van deze bevindingen in de eerste zes maanden van 2025. In maart 2026 prioriteren wij deze bevindingen opnieuw.

Tabel: Bevindingen in het beheer 2024

	Financieel beheer	Ontstaansjaar	Prioriteit 2023	Prioriteit 2024	Ontwikkeling
1	Inkoop beheer NCG	2022	geel	oranje	✓
2	Financieel beheer SSO-CN	2023	geel	lichtgroen	✓
3	Prestatieonderbouwingen BZK2	2021	geel	lichtgroen	=

● Nieuw ✓ Opgelost ✗ Verslechterd ✓ Verbeterd = Ongewijzigd

1.1 Inkoopbeheer NCG

Bevinding	Verantwoordelijk organisatieondddeel	Ontstaansjaar	Prioriteit 2023	Prioriteit 2024	Ontwikkeling
Inkoop beheer NCG	BZK/Nationaal Coordinator Groningen	2021	geel	oranje	↗

● Nieuw ↗ Opgelost ↘ Verslechterd ↗ Verbetering zichtbaar = Ongewijzigd

Bevinding

In 2024 heeft de ADR bij de NCG tekortkomingen in het inkoopproces en onrechtmatige aanbestedingen geconstateerd. Naar aanleiding van die constatering heeft de NCG, de CDI van het ministerie van BZK geconsulteerd en medio 2025 een plan van aanpak opgesteld om de tekortkomingen in het inkoopproces structureel op te lossen. Wij achten het plan van aanpak in opzet voldoende. De Monitoringscommissie van BZK gaat de voortgang van het plan van aanpak monitoren. Daarnaast heeft de NCG de Landsadvocaat geconsulteerd voor advies over twee omvangrijke onrechtmatige aanbestedingen uit 2024. De Landsadvocaat heeft in die gevallen aangegeven dat de procedures die de NCG heeft gevolgd, verdedigbaar zijn. Wel heeft de Landsadvocaat enkele adviezen gegeven ter verbetering.

Inkoopbeheer NCG, vervolg

Risico

Het niet juist naleven van de aanbestedingswet- en regelgeving kan leiden tot onrechtmatige en ondoelmatige aanbestedingen.

Kans

Wij schatten de kans op rechtmatigheidsfouten als gemiddeld in.

Impact

In geval van fouten kunnen de onrechtmatigheden hoog zijn, aangezien de contracten vaak een grote financiële waarde hebben.

Handelingsperspectief

Wij adviseren de NCG om de geplande, preventieve en repressieve, verbetermaatregelen uit het plan van aanpak voortvarend op te pakken. Daarnaast adviseren wij om de adviezen van de Landsadvocaat op te volgen ter versterking van het inkoopbeheer.

1.2 Financieel beheer SSO-CN

Bevinding	Verantwoordelijk organisatieondddeel	Ontstaansjaar	Prioriteit 2023	Prioriteit 2024	Ontwikkeling
Financieel beheer SSO-CN	BZK/SSO-CN	2023	geel	lichtgroen	↗

● Nieuw ✓ Opgelost ➤ Verslechterd ↗ Verbetering zichtbaar = Ongewijzigd

Bevinding

In het auditrapport over 2024 hebben wij gerapporteerd over het financieel beheer bij SSO CN. Wij zien dat SSO-CN ook in het eerste halfjaar van 2025 haar processen heeft verbeterd. SSO-CN heeft nu beter inzicht in de samenwerking met afnemers en leveranciers en wat er nodig is om die te verbeteren. Toch blijven er aandachtspunten bestaan ten aanzien van de volledigheid en actualiteit van verplichtingen in de administratie (SAP) en de borging van prestatieverklaringen bij de materiële uitgaven. Daarnaast ontbreekt er een 4-ogen principe bij mutaties in de salarisadministratie. SSO-CN gaat in het tweede halfjaar de beheersing van de processen verder verbeteren en het ziet ernaar uit dat de geplande acties in 2025 meer zichtbare resultaten zullen opleveren.

SSO-CN heeft een plan van aanpak opgesteld voor de procesverbetering van de kas- en verplichtingenadministratie. Dit plan is goedgekeurd door het managementteam. De organisatie is momenteel bezig dit plan uit te voeren en op te volgen. Hoewel vorig jaar al verbeteringen zijn gerealiseerd, is er blijvend aandacht nodig voor het verkrijgen van een realtime, betrouwbaar beeld van de verplichtingen in SAP. Er zijn nog diverse analyses en bewerkingen noodzakelijk, waardoor er deels onzekerheid blijft bestaan over de actuele stand van verplichtingen. Maar SSO-CN weet goed waar de knelpunten liggen en pakt die aan in samenwerking met haar afnemers.

1.2 Financieel beheer SSO-CN (vervolg)

Bevinding	Verantwoordelijk organisatieonddedeel	Ontstaansjaar	Prioriteit 2023	Prioriteit 2024	Ontwikkeling
Financieel beheer SSO-CN	BZK/SSO-CN	2023	geel	lichtgroen	↙

● Nieuw ✓ Opgelost ↗ Verslechterd ↘ Verbetering zichtbaar = Ongewijzigd

Bevinding (vervolg)

Bij de uitgaven constateren wij twee typen bevindingen op het gebied van prestatieverklaringen: Een deel van de bestellingen vindt buiten de formele organisatie plaats, waardoor SSO-CN geen volledig zicht heeft op de daadwerkelijke prestatielevering. Dit bemoeilijkt het aantonen van rechtmatigheid tijdens controles. De onderbouwing van de uitgaven en de bijbehorende prestatieverklaringen is nog niet voldoende geborgd in processen. Deze punten zijn opgenomen in het lopende verbetertraject om de administratieve discipline en de controleerbaarheid van factuurbetalingen te versterken. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat de salarisadministrateur het betaalbestand van de personele uitgaven buiten de applicatie (AFAS) om kan bewerken. Ook wordt de hash voor het betaalbestand, wat aangeboden wordt aan de financiële administratie, buiten de applicatie gegenereerd. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat mutaties in het betaalbestand worden aangebracht zonder dat dit automatisch wordt gesignaleerd of gelogd. Aanpassing van het proces is niet mogelijk door het ontbreken van functionaliteit voor SEPA bij de lokale banken. Dit risico is door SSO-CN onderkend en opgenomen in het risicoregister.

Financieel beheer SSO-CN, vervolg

Risico

Verplichtingen:

Het risico bestaat dat de verantwoording geen getrouw beeld weergeeft van de verplichtingen. Verplichtingen zijn niet tijdig, onvolledig of onjuist vastgelegd in de financiële administratie. Hierdoor kunnen verplichtingen in de jaarrekening onjuist worden gepresenteerd en ontstaat het risico op afwijkingen ten opzichte van het budgettaire kader (rechtmatigheid).

Kans

Hoog - Gezien de huidige afhankelijkheid van handmatige bewerkingen en analyses, in combinatie met beperkte systeemondersteuning, is de kans op onvolledige of foutieve verwerking aanzienlijk.

Impact

Middel/hoog - Onvolledig vastgelegde verplichtingen kunnen leiden tot onderschatting van lasten of verkeerde jaarafsluitingen. Dit heeft directe gevolgen voor de getrouwheid van de balans en staat van baten en lasten, en indirect voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Uitgaven: Uitgaven worden gedaan zonder voldoende onderliggende prestatieverklaringen of contractuele afspraken. Het risico bestaat dat betalingen onrechtmatig zijn of niet aan de juiste periode worden toegerekend.

Kans

Middel - In diverse gevallen ontbreekt nog de structurele borging van de prestatieverklaring of vindt de prestatielevering buiten het zicht van de centrale organisatie plaats.

Impact

Middel - Betalingen zonder aantoonbare prestatie kunnen betekenen dat betalingen onrechtmatig en ondoelmatig zijn gedaan.

Handelingsperspectief

Wij adviseren SSO CN om, in overleg met haar stakeholders, de ingezette koers voort te zetten en haar processen en de beheersing daarvan verder te optimaliseren.

1.3 Prestatieonderbouwingen BZK2

Bevinding	Verantwoordelijk organisatieonderdeel	Ontstaansjaar	Prioriteit 2023	Prioriteit 2024	Ontwikkeling
Prestatieonderbouwingen BZK2	BZK/BZK2	2021	geel	lichtgroen	=

● Nieuw ✓ Opgelost ⬆ Verslechterd ✓ Verbetering zichtbaar = Ongewijzigd

Bevinding

In 2024 rapporteerden wij dat organisatieonderdeel BZK2 de prestatieverklaringen van geleverde goederen en diensten, ook bij inbestedingen, niet voldoende onderbouwde op basis van verificatie van de leveringen. Organisatieonderdeel BZK2 heeft in 2024 o.a. met roadshows intern aandacht daarvoor gevraagd. In de controle 2025 zien wij dat BZK2 doorgaat, ook bij inbestedingen, met het meer aandacht geven om de prestaties goed te verifiëren en vast te leggen alvorens facturen te betalen.

Prestatieonderbouwingen BZK2, vervolg

Risico

Als facturen worden betaald zonder dat onderdeel BZK 2 onderbouwd heeft vastgesteld dat de levering toereikend is, kan dat leiden tot onterechte betalingen (onrechtmatigheden).

Kans

Laag: onjuiste facturatie zal opvallen in geval dat een materiële omvang heeft, waardoor de impact laag wordt ingeschat.

Impact

Klein: wij schatten de kans klein dat andere overheidsinstanties onjuist gaan factureren.

Handelingsperspectief

Zorg dat bij elke factuur de geleverde prestatie wordt geverifieerd en goed vastgelegd. Het ministerie van Financiën heeft daarover een fiche uitgebracht. Breng dat onder de aandacht van alle medewerkers die prestatieverklaringen afgeven.

2 Overige onderwerpen

2.1 Ministerie specifieke ontwikkelingen en aandachtspunten	16
2.2 Aandachtspunten uitvoeringsorganisaties	19
2.3 Resultaten uit rijksbrede onderzoeken	23

2 Overige onderwerpen

In dit hoofdstuk beschrijven wij een aantal onderwerpen in het beheer waarvoor wij uw aandacht vragen. In de toekomst kunnen deze leiden tot een nieuwe bevinding. Daarnaast bevat dit hoofdstuk ontwikkelingen die invloed hebben op de beheersing van uw organisatie. Deze kunnen indirect gevolgen hebben voor de betrouwbaarheid van de financiële gegevensverwerking voor de jaarrekening.

2.1 Ministerie specifieke ontwikkelingen en aandachtspunten

Splitsing BZK en VRO

Het ministerie van BZK heeft per 1 januari 2025 de onderdelen die bij VRO horen, uit de financiële administratie gehaald en overgeheveld naar de financiële administratie van VRO. Op basis van de nieuwe situatie heeft het ministerie conform de geldende regelgeving een nieuwe beginbalans opgesteld. Wij hebben vastgesteld dat de beginbalans een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid.

Risicomanagement

Het ministerie van BZK heeft een goed systeem opgezet voor het risicomanagement op strategisch niveau BZK-breed. Op het niveau van de processen is dat nog niet het geval. Bij risicoanalyses, actuele procesbeschrijvingen en het zelf monitoren van de werking van de interne beheersing die de risico's moeten afdekken, is het beeld wisselend. Om dat te verbeteren en het goede voorbeeld te geven heeft FEZ bij de eigen directie een onderzoek uitgevoerd naar het risicomanagement. Het onderzoek zit momenteel in de afrondingsfase. Op basis van de uitkomsten van dat onderzoek zal FEZ nagaan hoe het risicomanagement BZK-breed verder kan worden versterkt waarin ook fraude- en corruptierisico's zijn meegenomen.

Fraude- en corruptierisico's

BZK heeft meerdere initiatieven ondernomen om medewerkers bewust te maken van integriteit en ook specifiek voor fraude- en corruptierisico's. BZK heeft een BZK-brede control matrix frauderisicobeheersing opgesteld. Vorig jaar hebben wij geadviseerd om daarin ook corruptierisico's op te nemen. Wij constateren dat de matrix nog niet volledig is ingevuld waardoor het nog geen volledig beeld geeft over de gelopen risico's en getroffen beheersingsmaatregelen.

Reviews subsidiecontroles externe accountants

Conform het kaderbesluit subsidies BZK eist het ministerie van BZK bij subsidieverantwoordingen een accountantscontrole bij subsidies die aan bepaalde voorwaarden moeten voldoen. Het ministerie van BZK laat als onderdeel van het beheersingskader bij verleende subsidies, de ADR reviews uitvoeren op de dossiervastleggingen van de controlerende accountants. Dit is het sluitstuk van het M&O-beleid van BZK met betrekking tot subsidies. Vorig jaar rapporteerden wij dat het ministerie van BZK geen controleprotocol heeft opgesteld voor de controle door de externe accountants, waardoor het voor hen vaak niet duidelijk is wat volgens het ministerie de scope, controlecriteria en verwachtingen zijn voor de accountantscontrole en de controleverklaring. Op ons advies is het ministerie van BZK bezig een accountantscontroleprotocol op te stellen dat voor advies zal worden voorgelegd aan de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). Daarmee krijgen de externe accountants duidelijkheid en wordt geborgd dat zij het protocol volgen. Het ministerie van BZK krijgt op die manier de zekerheid die nodig is over de aanwending van subsidiemiddelen.

2.1 Ministerie specifieke ontwikkelingen en aandachtspunten (vervolg)

Naleving wet deregulering arbeidsrelaties

Er is een BZK-brede inventarisatie en analyse uitgevoerd naar de externe inhuur in verband met de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (Wet DBA) en de Roemernorm. Op basis van de verkregen inzichten werkt het ministerie van BZK aan het afbouwen van de externe inhuur om aan de Roemernorm en de Wet DBA te voldoen. Enkele gevallen waar onduidelijkheid bestaat of sprake is van schijnzelfstandigheid worden voorgelegd aan de Belastingdienst. Er is een BZK-breed afbouwplan afgesproken dat periodiek wordt gemonitord. Verder wordt bij externe inhuur een toets op schijnzelfstandigheid uitgevoerd. Al deze maatregelen hebben geleid tot een afname van het aantal gevallen waar mogelijk sprake is van schijnzelfstandigheid. De organisaties waar potentiële schijnzelfstandigheid zich nog voordoet zijn zich bewust van de financiële risico's die worden gelopen.

Controle subsidies en bijdragen

In 2024 rapporteerden wij dat uit de controle van de subsidies en bijdragen naar voren kwam dat toetsvragen in de behandeling van aanvragen vaak werden beantwoord en beslissingen werden genomen zonder motivering. Daardoor kan in niet altijd worden vastgesteld of subsidies en bijdragen rechtmatig zijn verstrekt.

De minister van BZK heeft op dat vlak nog geen significante maatregelen getroffen en in de controle zien wij een vergelijkbaar beeld als in 2024. De implementatie van de digitale subsidies assistent (DSA) zou daarin verandering brengen door een en ander in het systeem af te dwingen. De implementatie van DSA is echter vertraagd. In De Bijdragen Assistent (DBA) die vorig jaar is geïmplementeerd, worden motiveringen wel afgedwongen maar is de kwaliteit ervan laag. Wij adviseren de minister van BZK om op basis van goede voorbeelden die er zijn, betrokkenen te informeren hoe zij dat moeten doen.

Categoriemanagement inkopen

Uit een scan naar het categoriemanagement inkopen constateerden wij dat het management behoefte had aan meer richting en doorzettingsmacht, de categorieën en IUC's niet eenduidig werkten, de categoriemanagers per departement anders gepositioneerd waren en categoriemanagers meer behoefte hadden aan centrale kaders en aansturing. Naar aanleiding van die constatering is DGDOO-IFHR bezig met het verstevigen van de sturing op het Rijksinkoopstelsel, inclusief categoriemanagement. Dit wordt gecombineerd met de opvolging van het Gateway-onderzoek dat dit voorjaar is uitgevoerd naar het functioneren van het Rijksinkoopstelsel en de evaluatie van de rijksinkoopstrategie. De verwachting is dat de CPO Rijk dit najaar in de ICBR een aanpak presenteert om aan de geconstateerde punten te werken.

2.1 Ministerie specifieke ontwikkelingen en aandachtspunten (vervolg)

Verbetering in prestatieonderbouwingen inkoopfacturen

Om inkoopfacturen rechtmatig te betalen dient de overeengekomen en geleverde prestatie te worden vastgesteld en onderbouwd te worden vastgelegd. Vorig jaar rapporteerden wij dat het afgeven van prestatieverklaringen door de systemen wel wordt afgedwongen maar dat prestatieonderbouwingen niet altijd konden worden aangeleverd. Uit onze controle 2025 komt naar voren dat daaraan meer aandacht wordt besteed door de organisatieonderdelen. In de controles zien wij een verbetering in de kwaliteit van de prestatieonderbouwingen.

Tijdigheid en kwaliteit oplevering jaarstukken

Om het eindejaarsproces beheerst te laten verlopen is het van belang dat de jaarstukken tijdig worden opgeleverd en van voldoende kwaliteit zijn. Onder 'jaarstukken' verstaan wij de diverse onderdelen van de departementale jaarverslagen, de jaarrekeningen van agentschappen en alle onderliggende bewijsstukken die nodig zijn voor onze controles. Samen met FEZ streven wij ernaar om de oplevering en controle op 1 maart af te ronden. Door verschillende omstandigheden is dat in 2024 niet gelukt. Wij hebben dat met FEZ geëvalueerd en wederzijdse afspraken gemaakt om de controle 2025 op 1 maart gereed te hebben. Het is daarbij van belang dat de agentschappen tijdig en goed aanleveren. Wij hebben FEZ gevraagd om daar goed op te letten.

Nieuw dit jaar is dat het team van het ministerie van BZK ook de verantwoording van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijk Ordening (VRO) gaat opstellen. Wij adviseren FEZ om voldoende capaciteit in te plannen zodat de verantwoordingen simultaan tijdig kunnen worden opgesteld.

2.2 Aandachtspunten uitvoeringsorganisaties

Nationaal Coördinator Groningen (NCG)

De NCG is gestart met het versterken van haar risicomanagement en de interne beheersing. Daarvoor worden risicoanalyses uitgevoerd op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Verder worden procesbeschrijvingen en werkinstructies geactualiseerd, verbeterd of opgesteld. Tot slot is de afdeling interne controle gevuld om interne controles uit te voeren. Met bovenstaande maatregelen beoogt de NCG de PDCA-cirkel sluitend te krijgen zodat haar interne beheersingssysteem haar periodiek ook informatie geeft over de werking van de beheersingsmaatregelen die de rechtmatigheid en getrouwheid van verplichtingen en uitgaven waarborgen.

Momenteel is de NCG nog niet zo ver waardoor wij nog geen gebruik maken van de interne beheersing van de NCG en zijn wij genoodzaakt om de controle gegevensgericht uit te voeren op basis van een statistische steekproef. Wij hebben met de NCG afgesproken dat zij de geselecteerde verplichtingen en uitgaven uit de steekproeven zelf controleert om zo een beeld te krijgen omtrent de rechtmatigheid en getrouwheid van de verplichtingen en uitgaven.

Afhankelijk van de vorderingen die de NCG dit jaar maakt om de interne beheersing te versterken en

de uitkomsten van de steekproeven, kan dit aandachtspunt eind van het jaar tot een geprioriteerde bevinding leiden.

De NCG heeft ons advies om het autorisatie beheer aan te scherpen in lijn met de BIO, opgevolgd (in opzet). Er is een gap analyse uitgevoerd en een plan van aanpak opgesteld en een structureel proces ingericht voor beheer, toetsing en logging van IT-autorisaties (inclusief administratieve rechten), met halfjaarlijkse monitoring. Daarvoor is commitment verkregen van het DT van de NCG.

2.2 Aandachtspunten uitvoeringsorganisaties (vervolg)

Instituut Mijnbouwschade (IMG)

Het IMG beschikt over risicomanagement en interne beheersing die de rechtmatigheid en getrouwheid van de verplichtingen en uitgaven moeten waarborgen. Zij voert controles uit naar de werking van de beheersingsmaatregelen. Vanwege bevindingen in het autorisatiebeheer van het zaakstelsel MIRA voeren wij onze controle gegevensgericht uit met een steekproef. Wij hebben met het IMG afgesproken dat zij de geselecteerde verplichtingen en uitgaven van de steekproeven controleert om de wederzijdse controlecapaciteit efficiënt in te zetten.

Voor het bepalen van de te vergoeden fysieke schade schakelt het IMG schadespecialisten in. Afhankelijk van de specifieke situatie van het geval kan het IMG afwijken van het bedrag dat een schadespecialist heeft berekend. Volgens de interne procedures van het IMG dient elke afwijking te worden onderbouwd en vastgelegd in de administratie.

De navolgbaarheid van de processtappen is essentieel om de rechtmatigheid van schadevergoedingen vast te stellen. In het zaakstelsel MIRA wordt een logging bijgehouden wanneer, wie, welke stappen doorloopt. Wij hebben in enkele gevallen vastgesteld dat niet voldoende (zichtbaar) is vastgelegd op basis van welke informatie, overwegingen en controles besluiten

door medewerkers zijn genomen, wat de controleerbaarheid van de rechtmatigheid en getrouwheid van verplichtingen en uitgaven bemoeilijkt. Dat heeft met een achterstand in de administratie te maken, waarvan het IMG op de hoogte is.

Wij adviseren het IMG om in MIRA af te dwingen dat beslissingen worden onderbouwd alvorens een dossier kan worden doorgezet naar de volgende processtap.

2.2 Aandachtspunten uitvoeringsorganisaties (vervolg)

Rijksbeveiliging en Logistiek (RBL)

In 2024 rapporteerden wij dat in geval van mutaties in de geplande bezetting de uren in het roostersysteem Rijkrooster applicatie worden overschreven, waardoor het achteraf moeilijk is om op basis van dag- en week inzetlijsten de betrouwbaarheid van de verrekenfactuur vast te stellen voor RBL en haar afnemers.

RBL is voornemens om een dashboard te implementeren, waarin de mutaties kunnen worden geregistreerd en gevolgd, waardoor de aansluiting met de verrekenfactuur makkelijk te maken moet zijn. Totdat dat is geïmplementeerd, werkt RBL samen met haar afnemers aan een tussenoplossing. Onderdeel daarvan is dat RBL het afgesproken systeem zal testen door van 25 verrekenfacturen de betrouwbaarheid vast te stellen.

Contracten zonder einddatum O&P Rijk

Vorig jaar hebben wij gerapporteerd dat er bij Organisatie & Personeel Rijk (O&P Rijk) contracten voor bedrijfsartsen zijn zonder einddatum, wat niet past bij de aanbestedingsrichtlijnen. O&P Rijk heeft dat geïnventariseerd en geanalyseerd. Omdat bij deze categorie ook schijnzelfstandigheid speelt is O&P Rijk niet overgegaan tot het afsluiten van nieuwe contracten. O&P is daarover in gesprek met de eigenaar om te bezien wat de beste oplossing in deze is.

Team Tijdelijk Werken

In 2024 is Team Tijdelijk Werk (TTW), die verantwoordelijk is voor de dienstverlening van de externe inhuur van verschillende departementen, overgegaan op het inhuursysteem Digitale inhuur oplossing Rijk (DioR). In de loop van 2025 heeft TTW besloten om de data uit Nétive Job (het oude systeem) te migreren. Voorheen bestonden de systemen naast elkaar.

Het systeem DioR is nog in ontwikkeling. Een volledig IT general controls (ITGC's)-onderzoek is op dit moment nog niet opportuun. De ADR zal de ontwikkelingen blijven volgen om te bepalen wanneer het ITGC-onderzoek kan worden uitgevoerd.

Er is nog geen koppeling gerealiseerd tussen DioR en de ERP-systemen van de afnemende departementen. Dit leidt tot handmatige handelingen in het aanleverproces met een foutgevoelig karakter. Ook ontstaan er verschillen in informatie tussen de onderliggende administraties. Wij adviseren TTW om in samenwerking met de afnemers de volgende verbeterpunten door te voeren met als doel de dienstverlening beheerst uit te voeren en afspraken daarover na te leven:

- het functioneel beschrijven van de technische procesgang (inclusief wijzigings- en testprocedures) voor DioR;
- het verder inrichten van Service Level management tussen TTW en de afnemende

departementen van DioR en voor de leverancier Nétive Job;

- het aanbrengen van een automatische koppeling tussen DioR en de ERP-systemen van de afnemers om handmatige foutgevoelige gegevensverwerking te voorkomen.

In 2024 zijn door foutieve aanlevering van facturen aan het FDC, dubbele betalingen verricht.

Een dubbele betaling komt wel eens voor, omdat dezelfde facturen twee keren worden aangeboden met verschillende factuurnummers (waarbij ook twee keer prestatieverklaring is afgegeven). Het FDC heeft een interne controle (met een werkinstructie) ingericht om dubbele en onjuiste factuuraanlevering te identificeren. Het FDC geeft waar nodig input aan TTW om DioR te verbeteren. Dubbele betalingen hebben ook plaatsgevonden voor de NCG, die recent met een conversie haar financiële administratie heeft ondergebracht bij het FDC. Het lijkt erop dat DioR in relatie tot NCG-bestanden over een volledige periode dubbel aan het FDC heeft aangeboden voor facturering en vervolgens een creditnota-betaalbestand heeft verstuurd. Het FDC heeft een deel van de creditnota's kunnen verrekenen met nog te betalen betaalbestanden. Volgens het FDC resteert er per saldo nog 4,3 miljoen euro wat te veel/dubbel is betaald (medio augustus 2025). Deze posten hebben allemaal betrekking op 1 leverancier en zal worden teruggevorderd door het FDC.

2.2 Aandachtspunten uitvoeringsorganisaties (vervolg)

Rijksinkoop samenwerking (RIS)

Per juli 2025 worden alle Europese Aanbestedingen en marktconsultaties gepubliceerd via TenderNed. CTM zal uitgefaseerd worden. Wij adviseren de RIS om bij de uitfasering van CTM de mogelijkheden te verkennen om een koppeling of API met de ERP-systemen van de afnemers te realiseren.

Organisatie Bedrijfsvoering en Financiën (OBF)

In 2025 heeft de Organisatie voor Bedrijfsvoering en Financiën (OBF) de risicoanalyse geactualiseerd en de interne controles hierop aangesloten. Met de interne controles toetst OBF de werking van haar processen.

Het behalen van de betaalnorm blijft een uitdaging voor OBF en de afnemers. Momenteel wordt de norm van 95% nog niet gehaald. De geleverde inspanningen laten wel zichtbare vooruitgang zien. OBF heeft een dashboard ingericht, waarin informatie over de doorlooptijd per stap in het factuurverwerkingsproces inzichtelijk is. Verder is een dispuutproces sinds medio 2025 ingericht, waardoor facturen in dispuut niet meer meetellen als te laat betaalde facturen.

Daarnaast onderzoekt OBF de doelmatigheid en

technische mogelijkheden om de light procedure te verhogen van € 1.000 naar € 2.000 (de norm). Uit een analyse van OBF blijkt dat die verhoging een positief effect zal hebben op het behalen van de betaalnorm van 95% betalen binnen 30 dagen. OBF heeft een interne taskforce "betalgedrag" opgericht om het betaalproces, inclusief de onderliggende handelingen en beheersmaatregelen te evalueren en waar nodig te verbeteren. Verbetering van het proces ligt verder ook in de keten, waarin afnemers van OBF belangrijke rollen hebben en samenwerken om de processen te optimaliseren.

SSC-ICT heeft de wens kenbaar gemaakt aan OBF om de kosten te nemen bij de ontvangst van de goederen of diensten in Cifas (matchingprincipe), in plaats van bij de laatste goedkeuringsstap voor de factuurbetaling. Cifas ondersteunt dat niet omdat bij de inrichting daarvan dat niet als wens van de afnemers bekend was en niet is meegenomen. OBF heeft een eerste impactanalyse uitgevoerd waaruit blijkt dat de impact op de verantwoording (zeker voor activa) beperkt is. De impact op de applicatie en het beheer daarvan is aanzienlijk.

Door de huidige werkwijze zijn iets meer controles bij OBF en SSC-ICT nodig bij de periode afsluiting dan het geval zou zijn bij period matching. De

juistheid, volledigheid en rechtmatigheid is ook bij de huidige werkwijze geborgd.

Aandachtspunten IT-beheer RvIG

In het auditrapport 2024 hebben wij aandachtspunten gerapporteerd met betrekking tot het IT-beheer van RvIG. De followup daarvan gaan wij de komende periode onderzoeken.

2.3 Resultaten uit rijksbrede onderzoeken

Rijksbreed IT-beheer

Het project Rijksbreed IT beheer heeft als doel om te komen tot een PDCA-cyclus waarin departementen, agentschappen en ICT-dienstverleners de CIO Rijk periodiek informeren over de wijze waarop zij hun IT beheren. In juni is conform het plan van aanpak een uitvraag geweest aan alle ministeries door CIO Rijk. De resultaten hiervan zijn door CIO Rijk geanalyseerd en verwerkt in een rapportage. Deze rapportage wordt ingebracht in de CTO raad en het CIO beraad.

Hiermee toont CIO Rijk aan dat inspanning wordt geleverd voor het in kaart brengen van het Rijksbrede IT beheer. Wij adviseren CIO Rijk om de uitkomsten van de uitvraag mee te nemen in gesprekken die met de departementen plaatsvinden of in te brengen in een Rijksbreed overleg waarin de departementen hierop kunnen reflecteren, zodat CIO Rijk haar adviserende rol kan uitvoeren.

Onderzoeksverantwoording interim-auditrapport

In dit rapport doen wij tussentijds verslag van de belangrijkste uitkomsten van de werkzaamheden van de jaarrekeningcontrole over de eerste zes maanden van 2025 voor begrotingshoofdstuk IV, VII en het BES Fonds. Wij verrichten deze werkzaamheden als interne auditdienst van het Rijk, conform artikel 6 van het Besluit ADR.

Onze onderzoeken bevinden zich in verschillende stadia van uitvoering. Onze interim-bevindingen geven dan ook geen volledig tussentijds beeld van de stand van zaken. Ze zijn afhankelijk van de bij elk departement passende mix van procesgerichte en cijfermatige controles, voor zover deze op dit moment zijn uitgevoerd en geëvalueerd. Onze definitieve bevindingen kunnen daarom afwijken van onze tussentijdse uitkomsten. De definitieve bevindingen rapporteren wij in maart 2026 in het auditrapport 2025.

In dit interim-auditrapport signaleren wij met name bevindingen en risico's die de aandacht behoeven, zodat het ministerie in 2025 nog maatregelen ter verbetering kan treffen. Wij focussen ons daarbij op processen die relevant zijn voor de jaarrekeningcontrole. In dit interim-auditrapport melden we ook eventuele significante

tekortkomingen in de interne beheersing die wij op dit moment zien op basis van onze controlewerkzaamheden.

Onze controle is gericht op het verstrekken van een oordeel bij de financiële overzichten over het gehele jaar 2025. Wij betrekken hierbij de interne beheersing die voor het opstellen van de financiële overzichten van belang is. Wij geven geen oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing als geheel.

Met ingang van 2025 positioneren wij de beheeronderzoeken breder en onafhankelijker van de jaarrekeningcontrole. Met de nieuwe Strategische Audit Agenda 2025-2028 zetten wij in op een meerjarige auditprogrammering van beheeronderzoeken. In 2025 vormen 3 themaonderzoeken de eerste stap in dit groeitraject naar meerjarige auditplannen. Het gaat om onderzoek naar:

- begrotingsbeheer;
- beheersing van fraude- en corruptierisico's;
- regievoering op financieel relevante IT-systemen.

De rapportage over de uitkomsten van deze beheeronderzoeken vindt afzonderlijk van dit

interim-auditrapport plaats.

Doel en doelgroepen

Dit interim-auditrapport is opgesteld voor de minister, de staatssecretaris en de secretaris-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. We verstrekken dit rapport ook aan de leden van het audit comité, de directeur Financieel-Economische Zaken en de Algemene Rekenkamer.

De Auditdienst Rijk is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is primair bestemd voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De voorschriften uit de Wet open overheid gelden voor openbaarmaking van dit rapport. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van de rapporten die de Auditdienst Rijk heeft uitgebracht.

Ondertekening

Plaats: Den Haag

Datum: 27 Oktober 2025

Colofon

Interim-auditrapport 2025

Ministerie van Binnenlandse Zaken Koninkrijksrelaties en BES-fonds

Datum

27 oktober 2025

Kenmerk

2025-0000473227

Auditdienst Rijk

Korte Voorhout 7

2511 CW Den Haag